

REGNI
HISPANIAE POST
OMNIUM EDITIO
NES LOCVPLESSI
MA DESCRIPTIO.

OCEANVS ATHLANTICVS

MERIDIE S. ZVY DT.

AFRICAE PARS.

3516

HISPANIA.

HISPANIA Straboni corio bubulo humi protenso comparatur. Ea pelago vndique cingitur, nisi qua parte Pyrenæi montis obiectu à Galliis diuiditur. Habet Hispania ab Ortu, montem Pyrenæum: qui à Veneris Templo siue Promontorio exortus, prope Illiberos (Colibre hodie) in Oceanum procurrat Britannicum, atque hac parte maximè angusta est; aded vt ego, dum per Cantabriam iter facerem (inquit Vaseus) in Monte Diui Adriani, nisi fefellit aspectus, vtrumque mare me vidisse meminerim, Oceanum videlicet, cui eramus proximi: atque eminus, quantum oculorum prospectus ferre poterat, Mediterranei maris albicantes fluctus. A Septentrione autem clauditur Oceano Cantabrico; ab Occasu mari Occiduo; à Meridie Freto Herculeo, & mari Balearico.

Diuiditur verò Hispania in tres Prouincias; Baticam, Lusitaniam, & Tarraconensem. Batica à Septentrione clauditur Ana fluuiio; ab Occasu habet eam Atlantici Oceani partem, quæ est inter ostium Anæ & Fretum Herculeum; à Meridie mare Balearicum, quod est inter Fretum Herculeum, & Charidami promontorium, quod vulgò appellari dicunt Cabo de Gata. Ab Oriente terminatur linea ducta ab hoc Promontorio per Castulonem ad Anam fluuium. Dicta est Batica à Bæti fluuiio memorabili, qui Prouinciã totam interfecat: qui ortus in saltu Tygenfi, decurrit in Oceanum Atlaticu: atq; hodie vocatur vocabulo Arabico Quadalquibir, quod sonat, Fluuium magnum. Hæc Prouincia postèrius à Vandalis habitatoribus Vandalicia dicta, hodie quoque corrupto vocabulo Andalusia dicitur. Lusitania habet à Septentrione Durium fluuium, ab ostio ipsius, vsque ad pontem, quæ est contra Septimancas: ab Occasu eam Atlantici Oceani partem, quæ est inter ostia Anæ & Durij fluuij: à Meridie Baticam: ab Oriente terminatur à Tarraconensi, linea ducta ab Oretania veteri, vsque ad pontem, qui habet è regione Septimancas. Lusitania habet nomen à Luso Liberi Patris filio, & Lyfa eiusdem Liberi socio, cum Luso Bacchante: vnde nunc, à Luso, Lusitania; nunc à Lyfa, Lysitania dicitur. Reliqua Hispaniæ pars pertinet ad Tarraconensem Prouinciã, quæ à Tarracone Ciuitate nomen accepit, eius Prouinciæ Metropoli, Ciuitate ad excipiendas Principum peregrinationes, vt inquit Strabo, egregiè nata: & in qua Imperatores Iurisdictionem agitabant. Complectitur hæc Regio Murcia Regnum, & Valentia, & Aragonum cum Cathalonia, Castellam Veterem, Nauarra Regnum, Portugalliam Interamnem, Galletia Regnu, Asturias, totam Cantabriam. Hæc Vaseus in suo Chronico Hispaniæ, apud quem plura. Vide & Marineum Siculum; Marium Aretium; Damianum à Goes; Franciscum Taraffam; Episcopum Gerundensem; Annium Viterbiensem; Florianu del Campo. Et quos idè Vaseus in eodè Chronico Cap. 4. Hispaniæ scriptores recitat. Stephanus Garibayus Nauarra Regnum descripsit Hispaniæ Chronico Libro vigesimo. Ex veteribus quoque consulendi sunt Casar, Strabo, & ceteri, quos Damianus à Goes in libello, Hispania in scripto, indicat. Extat & libellus Viatorius Alonsi de Meneses Hispanicè scriptus, continens totius ferè Hispaniæ itineraria, in quibus etiam distantias locorum annotauit.

Insulæ quæ ad Hispaniam pertinent, & quorum apud veteres scriptores memoria extat, sunt ad Celticum promontorium Cassiterides, quæ hodie nusquam in Oceano apparere videntur. Insulæ Deorum, quæ & Cicæ dicuntur, hodie Yslas de Bayona. Londobries, quæ Erithia ab alijs, nunc Barlinguas. Gades, Herculi olim sacra, vulgò nunc Calez dicunt. Et hæ in Oceano omnes. In Mediterraneo mari verò sunt Ophiusa, nunc Formentera. Sunt & Gymnesiæ duæ, quæ & Baleares, hodie distincto nomine alteram Maioricã, alterã Minoricã appellant. Huius Minoricæ ora maritima vbique montibus ingentibus septa est; sed qua est ad portum aditus, radices montium in planiciem extrahuntur, donec tam angusto intervallo ad alteram littoris partem accesserint, vt non nisi leni vento intromittantur naues. Portus Mahon appellatur, pulcherrimus & opportunus; excurrit enim in quatuor ferè miliarium longitudinem, variis & frequentibus insinuationib., quæ faciliè naues à maris sæuitia tegunt. Hinc perpetui montes prominent, è quibus immensa ligni copia peti potest. Ad extremam eius partem in montium altitudine Vrbs est extructa. Maior Insula contra Minoris Insulæ naturam habet oram maritimam planam, montes verò in mediterraneis regionibus altissimos, & magna parte steriles. Vrbs in ea eiusdem cum Insula nominis, ampla & pulchris ædificiis ornata. Tarraconensium vtuntur legibus, & lingua ac moribus valdè cum eis conueniunt. Hanc Balearium descriptionem ex N. Villagagnoni libello de Argieræ expeditione mutuauimus. Philippum Hispaniæ Regem, maximum totius Orbis & omnium ætatum Imperium possidere, docuimus in nostro Theatro Germanica lingua excuso.

HISPANIA-ORTELIUS, edito
1612
Compendio in libro n.º 492 16/4/16
Heiss & Anonymum, edito 3516 p.º
= 220 DM 23.000/100

